

Semestrální práce: Dějiny oděvní kultury
„DRUHÁ POLOVINA 20. STOLETÍ“

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI	
UNIVERZITNÍ KNIHOVNA	
Přir. č.	2130789
Signat.	B 15092
Kč	

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146181038

Štěpánka Petruchová

DĚJINY ODĚVNÍ KULTURY

Druhá pol. 20 století

Téměř ve všech evropských zemích bylo válkou rozvráceno hospodářství, změnila se společenská skladba, byl rozrušen rodinný život.

Ve východní části Evropy byl nastolen nový společenský řád se socialistickým zaměřením. Ať byly následky války jakékoliv, všude panoval ruch touha po obnově zničených hospodářských, kulturních i lidských hodnot.

Válečná léta znamenala další krok v emancipaci ženy. Ty nastoupily za druhé světové války na místa mužů ve více oborech a ve větším počtu a také si svá místa udržely i po válce. V Sovětském svazu a v lidově demokratických zemích důsledněji než v kapitalistické Evropě.

Předmětem bezprostředního zájmu a pozornosti po válce byly holé, základní, primární potřeby: výživa, odívání, bydlení. Příděly potravin byly velmi skromné a ani odívání na tom nebylo lépe. Jeho funkce byla hlavně účelová, totiž aby chránilo hlavně před nepříznivými povětrnostními a teplotními vlivy. Proto také v některých vrstvách nebylo ani řeči o módě.

V odívání doznívala móda 40 let: vodorovná široká a hranatá ramena, vysoko vsazované rukávy, délka šatů a sukní byla okolo kolen. Pas se zdůrazňoval sedly nebo širokými sbíhavými díly. Výstřihy byly úzké a špičaté. Ke skládaným sukním se nosily krabicovité kabátky s malými klopami a velkými nakládanými kapsami.

Drahocenné látky jako hedvábí a samet se uplatňovaly pouze na slavnostech v malých městech a bohatém venkově.

V zemích kde vykročily na cestu socialismu byla situace odlišná, vývoj odívání se ubíral až do šedesátých let programově jiným směrem.

V kapitalistickém světě se pokusili pařížští módní tvůrci vydobýt primát své vysoké krejčovské tvorbě. Vydobýt proto, že s americkými okupačními vojsky se šířil i americký styl života a tudíž i odívání. Proto módní tvůrci uspořádali už v roce 1945 v Museu dekorativních umění v Paříži výstavu nazvanou „Divadlo módy“, kde na figurínách byly předvedeny výtvořky předních krejčů „haute couture“ (vysoké šití) jako byli Balmain, Balenciaga, Givenchy, Dior a další. Šlo vesměs o slavnostní nebo odpolední oblečení s dekolty a bohatými sukněmi. Tyto náročné modely nadchly bohaté američany a vzbudily závist průměrných evropských žen. Módní krejčí totiž vůbec nebrali ohled na přídělové hospodářství, které bylo v Anglii zrušeno až v roce 1949 a mnohých evropských zemích ještě později.

Dalekosáhlou proměnu v módním vzhledu a primát pařížské módy přinesl až rok 1947. Rok před tím založil textilní magnát Marcel Boussac (patřilo mu 60 továren s 25000 zaměstnanci) modelový dům, jemuž stál v čele nadaný a zkušený Christian Dior. Jeho první kolekce vzbudila senzací a vešla do dějin módy jako proslulý „New Look“. Dior v ní odstranil široká prodloužená ramena, zdůraznil pás, lehce naznačil boky a prodloužil sukně až na 15 cm od země. Ženy dychtivě přijímaly tuto proměnu, protože už nechťely být mužatky oblečené do pracovních uniforem ani ztělesňovat válečnou nuzotu. Dior a celá haute couture zpracovávali měkké, splývavé materiály a to přímo marnotratně, velkorysé řasení, často asymetrické bylo hlavním upoutávajícím prvkem. Denní šaty se svým střihem podobaly střihu večerních toalet. Důležité byly křivky těla a to hrud', pas a boky. Byla to linie s přiléhavým živůtkem, útlým pasem a širokou rozevlátou sukní, pod níž se nosily nylonové spodničky. Délka

pokryto neméně lehkou prodyšnou slupkou. Mládež se zhlédla ve štíhlé manekýnce twiggy, jejíž postava byla pro ženy okolo třicátky skoro nedosažitelná. Rázem byla v módě vyhublost. Novým stylem odívání se staly minisukně s pulovrem. Autorkou minisukně byla koncem padesátých let do té doby neznámá módní návrhářka Mary Quantová.

Zatímco mládež obracela módu a životní způsoby vzhůru nohama, třibil se proces i ve vysoké oděvní tvorbě. Začínají zde pracovat mladí návrháři jako Emanuella Khanhová, Christiana Bailly, Michele Rosierová, Soňa Rykielová a Jacobsonovi. Oblečení se vyrábí v malých sériích, od několika desítek po několik set kusů od jednoho modelu. Roce 1962 otevřeli Jacobsonovi první módní obchůdek – boutique Dorothée Bis. V těchto obchotech se vytvářeli názory mladých lidí na odlišný způsob oblékání. V boutique se šířily módní vlny 60. let např. inspirace folklórem, starými vojenskými mundúry, vzhled chudých venkovských lidí, cikánský vzhled nebo inspirativní záplatovaný vzhled patchwork.

Už na začátku tzv. revoluce mládí se do jejich řad přihlásili někteří mladší tvůrci z Haute couture, kteří nadrželi basu se svými profesionálními kolegy. André Courreges využil únavy z překotného střídání mód a vytvořil architektonický styl odívání věcný a strohý, s barevným kontrastem ploch a součástí oděvů. Krátké sukně, nadvláda bílé barvy v kombinaci maximálně jednoho nebo dvou barevných tónů, punčocháčů a holínek.

Mladý Yves Sain-Laurent, vyšlý z okruhu Diorova uvedl inspirací uměleckého stylu „pop-art“ a později šokujícím uvedením tzv. Nahého vzhledu.

Třetím mužem byl Pierre Gardin, který přinesl jako první vyloženě první kolekci určenou pro mladé spotřebitelky.

Svět džínů

Levi Strauss ani netušil, když dovážel a prodával v 50. letech 19. století pracovní oděv pro farmáře, že se z nich stane o století později světová móda. Po dlouhá desetiletí omezeny na americký kontinent, staly se po druhé světové válce žádanou oděvní součástí v Evropě a v ostatním světě. Říká se, že Američané přinesli západní civilizaci tři symboly: žvýkač gumy, coca-cola a džíny. Největší rozmach zažily džíny na konci 60. let kdy se staly doslova uniformou mládeže. Je pravda, že v dějinách nikdy předtím nedošlo k tak hromadnému a hlavně dobrovolnému zuniformování miliónů lidí bez rozdílu pohlaví, věku, sociálního původu i majetku. Rozpadající se, oprané a roztřepené džíny nosila mládež. Od chvíle kdy se džíny staly módním oblečením pro tvůrce Yves Sain-Laurent byly džíny doslova vpuštěny do salónů. Mezi rokem 1970 a 1975 se vytvářel specifický a mohutný trh tzv. oblečení džínového charakteru, který má blíže k nenucenému, ležérnímu a lehkému oděvu pro léto, dovolenou a volný čas. Džíny představují téměř 50% veškerého trhu kalhot. Některé značky působí na spotřebitele doslova magicky: mít Lewis, Wrangler, Mustang je vysněným cílem mladistvých snad na celém světě. U nás se veřejnost chovala k džínům zdrženlivě. Byly považovány za trojského koně západního světa. Dnes se džíny považují skutečně za oděv, obnovující se drobnými módními proměnami, které zabraňují jednotvárnosti a nudě.

rukopisem. Svou inspiraci nacházel v postavě prostitutky – vytáhl ji do prostředí haute couture a obdivoval její ženskost. Versace netvořil pro střední vrstvy, patřil mezi vysokou společnost tělem, duší i tvorbou. Jeho modelky častokrát trpěly v modelech z kovových síťovin nebo pod byzantským křížem. Měl velmi oblíbenou kaligrafii, bral inspiraci u Warhola, Picassa, v baroku a v antice. V roce 1997 byl zavražděn a jeho smrtí trpěl celý módní svět

Pro nás pro všechny začala 90 léta pádem železné opony. Co sebouPoslední dekáda přinesla. Začneme tím co je v módě nejvíce vidět a to jsou topmodelky. Své favorizky měl módní business vždycky, ale nikdy snad s výjimkou twigy nebyly tváře z přehlídkových mol tak známé, tak populární a tak výnosné jako. Mezi nejznámější patřily Cindy Crawfordová, Naomi Campbell nebo Claudia Schiffer.

Samotná móda se po horlivých osmdesátých letech začala odlehčovat. Například sportovním oblečením

Mezi návrháře přibyl i v 90 letech ne jeden nový talent.

Minimalismus z počátku dekády seděl japonským návrhářům, kteří neradi tvořili pro smyslné ženy. **Yohji Yamamoto** i **Kenzo** vyslali na móla modelky ve volných šatech v botách bez podpadku s jednoduchými účesy a u zákazníků přesycených dosavadním okázalým luxusem slavili okamžitý úspěch.

Italové, kteří se v minulých dvou desetiletích postupně probíjovali na výsluní, u

mají ve světě módy sé pevné místa oděvy **Gianniho Versaceho** (a jeho sestry

Donatelly, která převzala štafetu po Gianniho tragické smrti) byly barevnější a

třpytivější než ty japonské, ale nosily je celebrity jako Madonna nebo princezna

Diana. Značka **Gucci** existuje sice už nějakých 80 let, v 90. letech se ale zpočátku

neochotně přizpůsobila novým trendům a následně zažila takový zájem, o jakém některé značky jen sní. A pro italskou módu nemusíme jen do luxusních butiků, světové

značky **Benetton** je dostupný i pro ty, pro které je 200 000 za šaty moc.

vyznáváte střízlivé nenápadné elegantní oblečení zkouzejte návrháře z německy mluvících zemí třeba **Helmuta Tanga** nebo **Gil Anderovou**.

Máte-li rádi netradiční avangardní módu jistě znáte Vivien Westwoodovou.

Pokud, ale vyznáváte

40 Peter

1947

50. Lisa

60. Lila

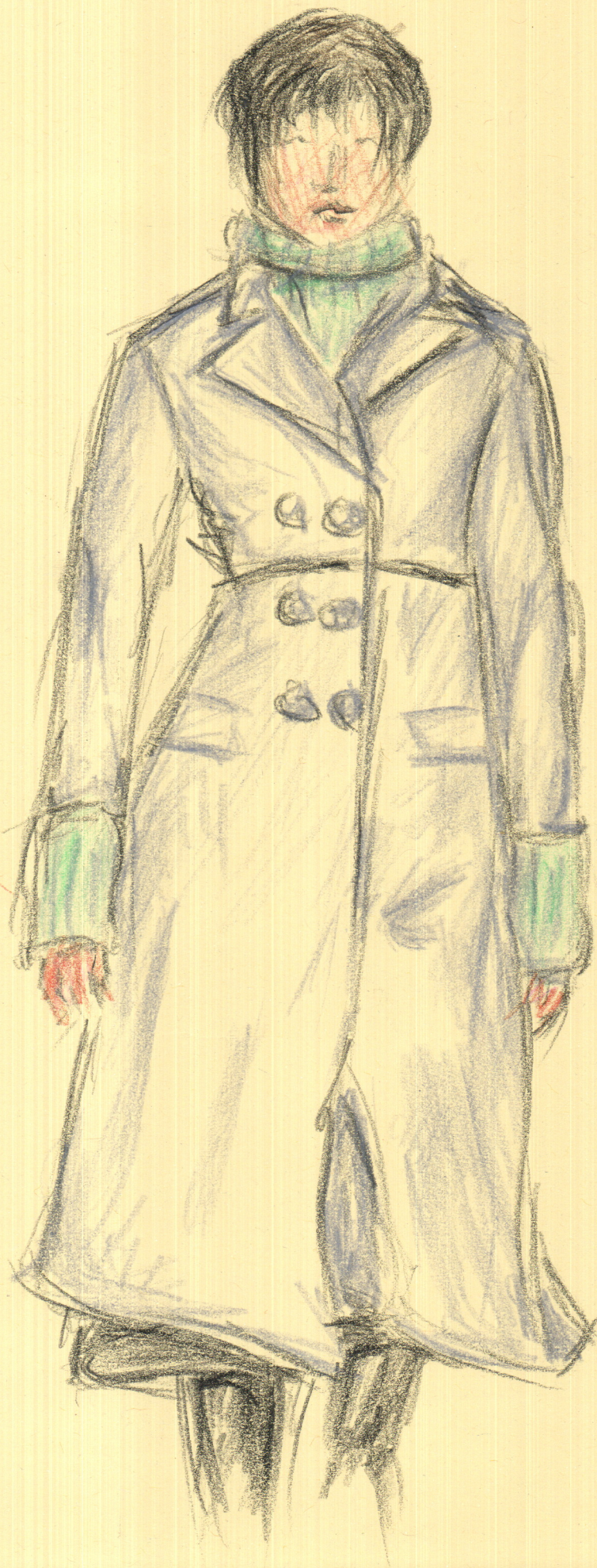
(miba 60.)
GO Lila

40. lila

D. Lella

90. Lila